

MARKNADSDOMSTOLEN

DOM

2001:10

2001-04-11

Dnr C 1/00

ÖVERKLAGAD DOM

Stockholms tingsrätts, avd. 8, dom 1999-12-07 i mål
T 8-527-98, bilaga (ej bilagd här)

KLAGANDE

La-Pa Service & Konsult AB, 556541-2425,
Sveagatan 1, 360 51 HOVMANTORP
Ombud: advokaten C-G. S., S. Advokatbyrå
AB, Storgatan 17, 352 30 VÄXJÖ

MOTPART

Datalaget Partners i Växjö AB, 556224-8079,
Stjärnviksvägen 25, 355 95 VÄXJÖ
Ombud: advokaten J.A., I. Advokatbyrå, Kro-
nobergsgatan 4, 352 33 VÄXJÖ

SAKEN

skadestånd enligt 29 § marknadsföringslagen (1995:450)

DOMSLUT

Marknadsdomstolen lämnar överklagandet utan bifall.

La-Pa Service & Konsult AB förpliktas att ersätta Datalaget Partners i Växjö AB för dess rättegångskostnader i Marknadsdomstolen med femtiosextusensjuhundratjugofem (56 725) kr, varav 49 136 kr avser ombudsarvode. På beloppet 56 725 kr skall utgå ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för Marknadsdomstolens dom till dess betalning sker.

YRKANDEN I MARKNADSDOMSTOLEN

La-Pa Service & Konsult AB (La-Pa) har yrkat att Marknadsdomstolen med ändring av

tingsrättens dom bifaller bolagets talan. Vidare har La-Pa yrkat att bolaget befrias från skyldigheten att ersätta Datalaget Partners i Växjö AB (Datalaget) dess rättegångskostnader vid tingsrätten och att Datalaget förpliktas att ersätta La-Pa dess rättegångskostnader vid tingsrätten med där yrkade 125 819 kr.

Datalaget har bestritt yrkandena samt vidhållit sin inställning vid tingsrätten beträffande skäligheten i och för sig av yrkat skadeståndsbelopp och ränta och sitt yrkande att ett eventuellt skadestånd skall jämkas till noll kr på grund av medvållande från La-Pas sida. Vidare har Datalaget yrkat att La-Pas yrkande om befrielse från skyldigheten att ersätta Datalaget dess rättegångskostnader vid tingsrätten skall avvisas på den grunden att yrkandet inte framställts i rätt tid.

La-Pa har bestritt avvisningsyrkandet.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i Marknadsdomstolen.

TALAN I MARKNADSDOMSTOLEN

Parterna har i allt väsentligt anfört samma grunder och åberopat samma omständigheter i Marknadsdomstolen som vid tingsrätten. Härutöver har parterna anfört bl.a. följande.

La-Pa

Tingsrätten har funnit att La-Pa inte förmått styrka att äganderätten till tidskriften Löne-Användaren övergått till La-Pa eller B.J.. Det tycks som om tingsrätten härvid inte till fullo insett periodiska skrifers speciella natur och vad detta leder till. Enligt tryckfrihetsförordningen förstås med periodisk skrift bl.a. tidning som är avsedd att under bestämd titel utges med viss angiven regelbundenhet. Titeln är alltså oskiljaktigt förenad med skriften.

När titeln till en tidskrift överläts har därmed även överlåtits rätten att ge ut tidskriften med den titeln ävensom äganderätten till tidskriften, vilket framgår av utgivningsbeviset. Namn och titel är sålunda samma sak och med titeln följer rätten att ge ut tidskriften. I det aktuella fallet har även tidskriftens skapare och ensamredaktör B.J. övergått från anställning i Datalaget till La-Pa, som utsett honom till utgivare av tidskriften Löne-Användaren. Även om Datalaget

formellt ej överlåtitt andra tillgångar än titeln Löne-Användaren, vilket inte heller påståtts, framstår överlåtelsen tillsammans med bytet av redaktör, som i denna typ av tidning är liktydigt med tidskriftens själ, både från utgivningssynpunkt och från den presumtive läsarens synpunkt som så väsentlig att i synnerhet det brev som dagtecknats den 19 november 1997 och som skickats ut av Datalaget till prenumeranter av tidskriften Löne-Användaren måste anses vilseledande och till skada för La-Pa.

La-Pa måste anses ha haft exklusiv rätt att för år 1998 marknadsföra en tidskrift med titeln Löne-Användaren. Datalaget har framför allt genom sitt brev skadat La-Pa dels genom att påstå att La-Pa saknade rätt att marknadsföra tidskriften för år 1998, dels genom att betona att La-Pa endast övertagit namnet och därigenom fått mottagaren att tro att någon tidskrift med namnet Löne-Användaren inte skulle ges ut.

Vissa förtydliganden kan göras beträffande de åtgärder i den påtalade marknadsföringen som är vilseledande enligt 6 § marknadsföringslagen (1995:450) (MFL).

I de fakturor avseende prenumeration på LöneAktuellt för år 1998 som Datalaget skickade ut i december 1997 angavs "OBS! Prenumerationen avser före detta Löne-Användaren som ändrat namn till LöneAktuellt från och med nummer 5, 1997". Meddelandet i fakturorna ger sken av att utgivningen av Löne-Användaren skulle upphöra. Datalaget visste dock att La-Pa hade för avsikt att ge ut tidskriften Löne-Användaren. Meddelandet är därför felaktigt och vilseledande. Datalagets syfte har varit att få presumtiva prenumeranter att välja LöneAktuellt i stället för Löne-Användaren.

Trots att Datalaget då saknade utgivningsbevis gavs ett nummer av LöneAktuellt ut i november 1997. Numret angavs som årgång 4, nr 5. På omslaget till det numret anges att det är en "Ännu bättre tidning". Formuleringen ger intryck av att det är fråga om en fortsättning på utgivningen av tidskriften Löne-Användaren och att B.J. står bakom också LöneAktuellt. Detta är felaktigt och vilseledande.

Datalaget erhöll utgivningsbevis för tidskriften LöneAktuellt i december 1997 och det första riktiga numret utkom i februari 1998. Det numret har angetts vara årgång 5, nr 1. Att ange årgången som nummer 5 är felaktigt och vilseledande eftersom det är fråga om en helt ny tidskrift. I ledaren i det numret och i Datalagets brev till prenumeranterna den 19 november

1997 framställs B.J. och La-Pa som mindre seriösa. Framställningen görs uppenbarligen i syfte att vinna marknadsfördelar. I ledaren anförs också att den tidskrift som B.J. ger ut under namnet Löne-Användaren är en nystartad tidning vilket är felaktigt och vilseledande vilket framgår bl.a. av att Löne-Användaren hela tiden haft samma ISSN-nummer. Påståendet i ledaren att tidskriften som sådan skulle förbli Datalagets egendom och att B.J. endast hade rätt att återfå namnet Löne-Användaren är också felaktigt och vilseledande.

Genom att på olika sätt hänvisa till och anknyta till Löne-Användaren, som från och med år 1998 övergått till La-Pa, försöker Datalaget att på ett otillbörligt sätt dra nytta av Löne-Användarens goodwill.

Datalaget

Av betydelse i målet är frågan om äganderätten till tidskriften Löne-Användaren. Någon formell äganderättsöverlåtelse av tidskriften har inte undertecknats. Vad som överlåtits är endast rätten till namnet. Datalaget är såväl registrerad ägare som registrerad utgivare av sin tidskrift. Avgörande för äganderätten är de registreringar som föreligger. Den av La-Pa utgivna tidskriften är en ny tidskrift.

Samtliga åtgärder som påtalats av La-Pa har föranletts av det bolagets åtgärder. De av Datalaget vidtagna åtgärderna utgör inte marknadsföring utan har påkallats av att La-Pa påstått sig ha övertagit tidskriften Löne-Användaren. Under alla förhållanden är det inte fråga om vilseledande marknadsföring. Om några uppgifter skulle befinnas ha varit vilseledande bestrids att uppgifterna lämnats uppsåtligt eller av oaktsamhet. Någon adekvat kausalitet föreligger inte mellan de åtgärder som Datalaget vidtagit och de skador som La-Pa gjort gällande.

ÅBEROPAD BEVISNING

Parterna har åberopat samma bevisning i Marknadsdomstolen som vid tingsrätten. De personer som hördes vid tingsrätten har hörts på nytt i Marknadsdomstolen.

DOMSKÄL

Målet avser fråga om skadestånd enligt 29 § MFL. Bakgrunden till målet är en tvist beträffande tolkningen av en klausul i en mellan Datalaget och B.J. i juni 1997 ingången överenskommelse. I klausulen sägs bl.a. att namnet Löne-Användaren överlättes till B.J. per den 28 december 1997. Parterna är i denna del oense om huruvida överenskommelsen innebär att endast namnet Löne-Användaren överlätits till B.J. eller om, såsom parterna uttryckt det, också själva tidskriften överlätits.

Enligt 29 § MFL skall den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot bl.a. en föreskrift i 5-13 a §§ ersätta den skada som därigenom uppkommer för en konsument eller någon annan näringsidkare. Marknadsdomstolen har sålunda att förstå ställning till om den påtalade marknadsföringen innebär överträdelse av någon av dessa föreskrifter. La-Pa har i detta avseende åberopat 5 och 6 §§ MFL. Utgångspunkten för La-Pas talan är att rätten till själva tidskriften överlätits till B.J., som i sin tur överlätit sina rättigheter till La-Pa. Vad som enligt avtalet överlätits till B.J. är emellertid en fråga som det inte ankommer på Marknadsdomstolen att ta ställning till utan som får prövas i annan ordning. Vad Marknadsdomstolen har att pröva är om de påtalade förfarandena, mot bakgrund av bl.a. parternas oenighet om avtalets rättsföljder, kan anses utgöra vilseledande marknadsföring eller på annat sätt vara otillbörliga enligt MFL:s bestämmelser.

La-Pa har som grund för sin talan anfört att Datalaget vid marknadsföring av tidskriften LöneAktuellt i strid med 6 § MFL använt påståenden och andra framställningar som är osakliga och vilseledande i fråga om både La-Pas och Datalagets verksamhet och LöneAktuellts ursprung samt La-Pas och Löne-Användarens ställning på marknaden. La-Pa har vidare gjort gällande att den marknadsföring som skett i ledaren i tidskriften LöneAktuellt och i Datalagets fakturor strider mot 5 § MFL, eftersom det inte tydligt framgår att det är fråga om marknadsföring.

De påståenden och framställningar som La-Pa påtalat är innehållet i Datalagets brev den 19 november 1997 till prenumeranter av tidskriften Löne-Användaren, meddelandet i Datalagets fakturor avseende prenumeration på LöneAktuellt för år 1998 och innehållet i ledaren i LöneAktuellt nr 1 år 1998, varvid särskilt framhållits att där använts uttrycken "nystartade tidning" om den av La-Pa utgivna tidskriften Löne-Användaren och "förbli vår egendom" avseende tidskriften som sådan. Vidare har La-Pa påtalat formuleringen "Ännu bättre tidning" som har

förekommit på omslaget till LöneAktuellt nr 5 som utgavs i november 1997. Slutligen har La-Pa påtalat att LöneAktuellt nr 1 år 1998 angetts vara årgång nummer 5.

Vad gäller ledaren som publicerats i LöneAktuellt nr 1 år 1998 anges inledningsvis i denna att där lämnas kommentarer med anledning av förre redaktören B.J.s ledare "Fakta om Löne-Användaren" i dennes tidning Löne-Användaren. Ledaren, som har rubriken "Fakta om 'fakta'!", innehåller sålunda ett bemötande av vad som anförts i en annan tidskrift och utgör, som också La-Pa anför, redaktionell text. Ledaren omfattas sålunda av tryckfrihetsförordningens bestämmelser. Ett ingripande enligt MFL mot innehållet i ledaren utan hinder av tryckfrihetsförordningen, vilket förutsätter att uppgifterna lämnats i kommersiellt syfte och haft rent kommersiella förhållanden till föremål, kan således inte ske. Att ledaren innehåller de av La-Pa särskilt framhållna uttrycken förändrar inte den gjorda bedömningen.

Beträffande uppgiften om årgång på omslaget till LöneAktuellt nr 1 år 1998 samt uttrycket "Ännu bättre tidning" på omslaget till LöneAktuellt nr 5 år 1997 har La-Pa anför att uppgiften om årgång är vilseledande då tidskriften LöneAktuellt är en ny tidskrift och att det på omslaget använda uttrycket är jämförande och osakligt. Enligt Marknadsdomstolens mening kan angivandet av årgång på sätt som skett inte anses utgöra en åtgärd i näringsverksamhet som är ägnad att främja avsättningen av tidskriften. Åtgärden utgör sålunda inte marknadsföring i MFL:s mening. Det påtalade uttrycket förekommer på omslaget till tidskriften LöneAktuellt i en infälld ruta där det anges "Ny redaktör + Nytt namn" varefter det under ett streck står "Ännu bättre tidning". Detta uttryck får anses hännyfta på att tidningen med en ny redaktör och ett nytt namn avses bli ännu bättre och därmed mera läs- och köpvärd än den tidigare har varit. Uttrycket har förekommit på omslaget till LöneAktuellt som utgavs i november 1997, dvs. vid en tidpunkt då äganderätten till tidskriften, oavsett dess namn, ostridigt tillkom Datalaget. Enligt Marknadsdomstolens bedömning kan det påtalade uttrycket inte anses utgöra marknadsföring som är vilseledande på det sätt som La-Pa har gjort gällande.

I fråga om uppgifterna i brevet den 19 november 1997 har Datalaget anför att utsändandet av brevet föranletts av en skrivelse från La-Pa, vilken avslutas med att "Vi ser fram emot abonnemang på Löne-Användaren även för 1998". Skrivelsen har enligt Datalaget orsakat förvirring bland tidskriftens prenumeranter. I brevet inledning sägs att det kommit till Datalagets kännedom "att vår tidskrift Löne-Användaren även marknadsförs av ett företag" vid namn La-Pa. Vidare upplyses om att La-Pa från och med år 1998 har rätt till namnet Löne-Användaren

men att tidskriften som sådan även i fortsättningen kommer att utges i Datalagets regi med samma målsättning och innehåll som tidigare men med nytt namn. Längre fram i texten anges detta vara LöneAktuellt. Det upplyses också att en ny redaktör kommer att svara för tidskriften. Slutligen beklagas att brevets mottagare genom skrivelse och faktura avseende 1998 års abonnemang ifrån La-Pa felaktigt bibringats den uppfattningen att La-Pa "övertagit tidningen, vilket således ej är fallet." La-Pa har härvid pekat på att uttrycket "vår tidskrift Löne-Användaren" och påståendet att La-Pa inte skulle ha övertagit tidningen vilseleder om Datalagets rätt att under år 1998 ge ut en tidskrift med namnet Löne-Användaren.

Brevet får, enligt Marknadsdomstolens mening, anses ha till syfte att främja försäljningen av Datalagets tidskrift och dess innehåll vara att bedöma som marknadsföring. Brevet ger, främst genom de uttryck som La-Pa pekat på, intrycket att tidskriften även fortsättningsvis skulle komma att vara i Datalagets ägo under nytt namn. B.J. hade dock i oktober 1997 gjort gällande att överlåtelsen av namnet Löne-Användaren skulle innefatta äganderätten till tidskriften. Spörsmålet är då om Datalaget, med vetskap om att frågan om vem som var ägare till tidskriften var omstridd, har haft fog för sitt påstående. Vid prövningen av denna fråga måste Datalagets påstående ses i ljuset av de omständigheter som förevarit. Skrivelsen från La-Pa till prenumeranter av tidskriften Löne-Användaren får anses ge vid handen att äganderätten till tidskriften och inte endast namnet på denna skulle komma att övergå till bolaget från och med år 1998. Brevet från Datalaget till prenumeranterna får mot den bakgrunden bedömas som ett tillrättaliggande och framförande av Datalagets inställning. Av brevet, som liksom skrivelsen från La-Pa tillställts prenumeranter på tidskriften Löne-Användaren, framgår genom Datalagets hänvisning till La-Pas skrivelse att vart och ett av företagen ansett sig som ägare till tidskriften. De uppgifter och påståenden som gjorts i brevet kan, även om någon reservation inte gjorts om att äganderätten till tidskriften var omstridd, dock inte anses vilseledande så som La-Pa har gjort gällande.

På de fakturor som påtalats av La-Pa finns meddelandet "OBS! Prenumerationen avser före detta Löne-Användaren som ändrat namn till LöneAktuellt från och med nummer 5, 1997". Detta får anses utgöra ett klarläggande av vad faktureringen avser och därmed ligga inom ramen för vad Datalaget kunnat informera sina prenumeranter om. Meddelandet är sålunda, enligt Marknadsdomstolens mening, inte att bedöma som marknadsföring i MFL:s mening. Något ingripande enligt MFL mot meddelandet kan således inte ske.

Slutligen har La-Pa gjort gällande att den påtalade marknadsföringen strider mot 5 § MFL eftersom det varken av ledaren i LöneAktuellt eller av fakturorna tydligt har framgått att det är fråga om marknadsföring. Marknadsdomstolen har nyss konstaterat att ett ingripande enligt MFL inte kan ske mot ledaren i LöneAktuellt och att meddelandet i fakturorna inte kan anses utgöra marknadsföring. Någon överträdelse av 5 § MFL kan således inte föreligga i påtalade hänseenden.

Sammanfattningsvis finner sålunda Marknadsdomstolen att de av La-Pa påtalade förfarandena inte innebär att Datalaget brutit mot bestämmelserna i 5 eller 6 § MFL såsom La-Pa har gjort gällande. Redan på grund härav skall La-Pas överklagande lämnas utan bifall.

Vid denna utgång har Datalaget rätt till ersättning för sina rättegångskostnader i Marknadsdomstolen. Det av Datalaget yrkade beloppet får anses skäligt.

Med hänsyn till utgången av målet saknar Marknadsdomstolen anledning att pröva det av Datalaget framställda yrkandet om avvisning av La-Pas yrkande om befrielse från skyldigheten att ersätta Datalagets rättegångskostnader vid tingsrätten.

På Marknadsdomstolens vägnar

Staffan Laurén

Ledamöter: Staffan Laurén, Brita Swan, Maria Renmyr och Carin Holmquist. Enhälligt

Sekreterare: Magnus Jonson